

Pas a desnivell

Pistoles de colors

He vist fa pocs dies una pel·lícula que em va semblar d'una pedanteria tan insuportable, tan buida, que vaig expressar a la persona que m'acompanyava la meua seguretat sobre l'èxit del film. Vull dir èxit de prestigi, de bon tracte de la crítica i de primers llocs en les classificacions a base d'estrelletes.

Confesso que, mentre escric, cada vuit o deu ratlles (més o menys) em rellegeixo per provar de mantenir l'arada dins del solc, i reconec que aquest començament d'article és insolent, pot ofendre als entesos. I que he de declarar la meua ignorància sobre la matèria, cosa que ja es veurà tot seguit. Però sóc part d'aquest públic atret com un ocell pel reclam, i tinc uns drets —pocs, però respectables— i puc dir si un producte no m'agrada i per què, de la mateixa manera que algú altre pot formular raons contràries.

Potser la meua hostilitat contra aquesta pel·lícula ("Dillinger e morto", de Marco Ferreri) prové del xoc desagradable entre les virtuts que li atribueix una determinada crítica cinematogràfica i allò que ofereix realment. D'acord amb la moda (tot i que la pel·lícula ja té uns quants anys), alguns comentaris crítics presenten el protagonista sota el pes de l'angoixa ocasionada per una societat que l'ofega. El mal és que el personatge del film no es veu pas amoïnàt, sinó al contrari: més aviat amoïna els altres, no s'està ni un moment quiet i fa l'efecte que és d'aquelles persones incòmodes per als qui hi han de conviure (o conmorir, com es veu després a tot color). El personatge arriba un vespre a casa seva desvetllat i amb ganes d'allargar la jornada; no li ve de gust el sopar que li ha deixat preparat la seva senyora —que ja és al llit, d'acord amb l'hora— i se li acut de fer-se un guisat seguint les instruccions d'un famós llibre de cuina. Això, de moment, no té res a veure amb l'angoixa vital, o en tot cas és un rebot eHíptic. El cas és que mentre remena prestatges i armaris buscant un dels ingredients de la recepta culinària, el personatge troba un revòlver rovellat i troba, també, les espècies que li feien falta. L'home es va animant cada vegada més. Desmunta el revòlver i posa les peces en un bol, dins un bany d'oli, mentre va preparant el guisat. Hi

ha moments —m'ho va fer veure la meua estimada acompanyant— que no se sap ben bé si prepara una paella o una pistola amb xampinyons. La nit és llarga i el personatge és dinàmic, no es veu pas aclaparar. Dóna per a tot. Sopa, passa una pel·lícula de les seves vacances a Espanya (amb toros i tot), es fica al llit amb la minyona (després d'untar-la amb mel); la seva senyora el crida per demanar-li un somnífer i ell l'hi serveix amablement i l'acotxa. Torna a muntar el revòlver peça per peça, el pinta de color vermell amb puntets blancs i el penja en un arbust del jardí, perquè s'assequi o per veure l'efecte que fa. I li passa pel cap la idea —pràcticament inevitable— de les bales: les busca, les troba, carrega el revòlver, va al dormitori conjugal i mata la seva senyora, sense que en cap moment tingui el posat de voler-li mal.

Després se'n va de casa i apareix en una platja amb unes faldillettes de tovallola i un collaret de molta fantasia; veu una vaixel·la a prop, li crida l'atenció —ja s'ha vist que és un home que s'interessa per tot— i es tira a l'aigua per acostar-s'hi nedant. Just en el moment d'arribar-hi, la gent de bord procedeix a un enterrament mariner. El capità recita una oració fúnebre davant d'un cos embolicat amb una lona i que es manté en equilibri damunt d'una post. "Era un bon noi", diu el capità mentre llencen el cadàver a mar. De poc que no cau al cap del protagonista, que es fa pujar a bord i s'interessa pel difunt. "Era el cuiner", li diuen. Ja es veu a venir que en aquest enfilall de coherències tot ha de lligar, i aleshores el protagonista s'ofereix per cobrir la baixa, aHegant els seus coneixements culinàris. L'accepten —ho exigia el guió— i se'n van tots cap a Tahití, enmig d'una posta de sol impressionant.

No valdria la pena de rumiar-hi massa, si no fos per la por que aquesta és una petita mostra de la tendència general a fer entrar en el clau per la cabota. Si la moda demana que tots els productes passin pel sedàs de l'ofec existencial i de l'alienació, sempre hi haurà una part de la crítica disposada a empènyer per ajudar-hi.

● PERE CALDERS